

Істи, щоб жити, чи щоб вижити?

Не секрет, що роки, які минули після Чорнобильської катастрофи, не пройшли, м'яко кажучи, безслідно для більшості учасників ліквідації її наслідків. Щоб зберегти людей, треба було докласти чимало зусиль і для профілактики захворювань ліквідаторів, і вчасного лікування, а крім того — якісного лікувально-профілактичного харчування. А як практично це робиться зараз у зоні відчуження?

Останнім часом в зоні відчуження однією з тем для розмов стала проблема харчування ліквідаторів. Проблема не нова і жодні збори її не обминають тому, що поступово лікувально-профілактичне харчування, передбачене КЗПП (ст. 166) і Законом про охорону праці (ст. 9), перетворилось у звичайну і до того ж не дуже смачну годівлю. Новий поштовх для загострення проблеми пов'язаний з народженням у надрах Адміністрації зони відчуження плану заходів щодо удосконалення організації лікувально-профілактичного харчування у зоні відчуження.

Я не стану говорити про недоліки цього плану, вони такі є, а хочу поміркувати про причини його виникнення і можливі наслідки у разі реалізації.

Основною причиною виникнення плану, на мій погляд, є те, що кошти, які авансуються на харчування вахтовиків, освоюються не повністю. І це закономірно. Бо хтось свої талони загубив, хтось не пішов їсти і так інше. Тому підприємство громадського харчування і торгівлі виставляє рахунок на суму меншу, ніж було заплановано.

Тепер АЗВ пропонує перехід на грошово-компенсаційне харчування. Тобто кожний працюючий спочатку добровільно, а потім слідом за більшістю примусово, буде отримувати гроші, на які самотужки придбатиме їжу, але так-таки не напряму, а через талони, які будуть продаватися у їдальні. І таким чином

талон стає своєрідною грошовою одиницею в зоні. А ми знаємо, що не існує грешей чи цінних паперів, які б не підроблювали. Тсму талони, з їх примітивним захистом, неодмінно будуть підроблювати, бо платити за них треба буде живі гроші, які «краще» пустити на придбання чогось іншого, а їсти все одно буде хотітися.

Друга проблема криється в тому, що впровадженні грошово-компенсаційного харчування передбачає для кожного працівника альтернативу: йти в їдальню, чи купити все необхідне і готувати вдома. Тобто, потрібно обладнати місця для приготування їжі, поставити у кімнатах гуртожитків холодильники. А скільки це буде коштувати, хто-небудь підрахував?

По-третє, число відвідувачів їдальні, без сумніву, різко скоротиться. Тому потрібно буде скорочувати і чисельність персоналу. А за чий рахунок списувати залишки їжі у їдальнях, які не придбають відвідувачі? А вони таки будуть, бо щоб швидко нагодувати вахтовиків, готувати їжу доведеться із запасом.

Ще одна проблема полягає в тому, що якась частина персоналу буде витратити гроші не на ті продукти. І якщо таке

роблять працівники ЧАЕС, то вони хоч маюють змогу харчуватись вдома, а вахтовики такої змоги не мають. Ось і виходить, якщо раніше в зоні відчуження вчинялися злочини з метою поживи, то не виключено, що їх почнуть скоювати з метою знайти щось їстівне.

І останнє. Надія на те, що в майбутньому до зони відчуження вдасться залучити якісь інші підприємства торгівлі і громадського харчування, окрім тих, що маємо, досить примарні. Бо який підприємець в умовах невизначеності майбутнього

зони захоче витратити значні кошти на обладнання свого закладу? От таких, все торговельно-обладнання яких складається з двох дошок на ніжках і які торгують «Сніккерсами» та «Марсами», в зону може напхатися багато. Та чи потрібні вони, чи вирішать наші проблеми?

Можна було б ще поміркувати над тим, як в умовах гіперінфляції зможуть вахтовики прохарчуватися на одержані гроші, які знецінюються кожного дня, про нормативи забезпечення продуктами харчування, на кого вони розраховані, про багато іншого, та годі. Підіб'ємо деякі підсумки. А вони такі, що поки підтверджується сумна істина новітньої історії: «Все, що робиться, все на гірше» і ніякі зміни ні до чого путнього не призводять.

Тож перш ніж вводити якісь зміни в організацію лікувально-профілактичного харчування, не завадило б спитати у працівників зони їхню думку по цьому питанню і прийняти рішення, яке б задовольнило кожного.

Прошу вважати мій виступ за скромний внесок у реалізацію намічених заходів, а саме за проведення роз'яснювальної роботи серед працюючих про суть нового методу організації лікувально-профілактичного харчування, як це записано в плані Адміністрації зони відчуження.

Микола ДЗЯДУК,
голова профкому РБУ НВО «Прип'ять».

С приграничних с зоной районов в Чернобыль возят «самоселам» молочные продукты. В очереди можно встретить и ликвидаторов...

